

Ladislav Nunvář

Alzheimer

jednoaktovka

POSTAVY

STARÝ MUŽ

PEČOVATELKA (RUTH BLOCHOVÁ)

STARÝ MUŽ

Halo, slyšíte mě někdo? Sakra! To tady nikdo není? Člověk si nemá ani s kým popovídat.

Haloooo.

Co je dneska za den?

Pauza

Jaký je rok?

Pauza

1943?

Pauza

Co je tohle za pokoj?

Podívá se na kalendář

2003 – zvláštní. Vůbec si nepamatuju, co jsem dělal ty poslední roky.

Halo. Proč jsem tu sám? Slyšíte mě?! Já tu nechci být sám.

Jaký je rok?

1943?

zdá se, že někoho vidí

Miláčku, pojď ke mně. Chyběla jsi mi. To jsi byla na nákupu? Neměla bys chodit po venku, víš že je to teď všude nebezpečný! Včera tu bylo gestapo, odvezli ty ze druhého patra. Ale my se nemáme čeho bát, nikoho si nevšímáme.

S námahou vstává z postele, opět si lehne.

Dnes ti to moc sluší.

Počkej, kam zase jdeš? Nechci tu být sám. Vrať se.

Mačká zvonek

Halooo, slyšíte mě někdo.
Jsem dneska nějaký unavený.

Přichází pečovatelka

PEČOVATELKA

S kým si to tu zase povídáte?

STARÝ MUŽ

Byla tady moje žena, ale zase někam šla, neměla by chodit sama do města, venku je válka. *Pauza*
Brzy už to Němci vyhraju. A nebo nevyhraju... to je jedno. Zase nějak bude...
Potkala jste ji?

PEČOVATELKA

Koho?

STARÝ MUŽ

Moji ženu přece.

PEČOVATELKA

Nepotkala. Tady máte prášky, zapijte je.

STARÝ MUŽ

Já nechci žádný prášky. Jaký je rok?

PEČOVATELKA

Stejně jako včera – 2003.

STARÝ MUŽ

1943?

PEČOVATELKA

2003. Vezměte si ty prášky.

STARÝ MUŽ

Jaký prášky? Žádný nepotřebuju. Margito, sehnala jsi to máslo?

PEČOVATELKA

Jmenuji se Klára. Vezměte si ty prášky, zase mluvíte z cesty.

STARÝ MUŽ
Nevolala dcera?

PEČOVATELKA
Vy máte přece syna.

STARÝ MUŽ
A syn nevolal?

PEČOVATELKA
Ne.

STARÝ MUŽ
Ani se tu nestavoval?

PEČOVATELKA
Nikdo tu nebyl.

STARÝ MUŽ
A ani dcera nevolala?

PEČOVATELKA
Už si vezměte ty prášky, nemám tu jenom vás.

STARÝ MUŽ
Nevezmu, vy mě chcete uspat, ale co když bude nálet? Jak se dostanu do krytu... špatně chodím.

PEČOVATELKA
povzdechne si

STARÝ MUŽ
Kolikátého je?

PEČOVATELKA
15. září...

STARÝ MUŽ
1943.

PEČOVATELKA

Ne, 2003.

STARÝ MUŽ

Aha. Margito, víš, že už ty Židáky ze druhého patra zatklo gestapo? Ten chlap to tu pěkně pročistí. Sehnala jsi to máslo? Je tu ještě zbytek chleba. Donesl mi ho Majer.

Pauza

Víš, že bys neměla chodit ven, dokud se to tu neuklidní. A to už bude brzy.

PEČOVATELKA

Já z vás brzy přijdu o nervy. Ty prášky!

STARÝ MUŽ

Včera v rozhlase hlásili, že Němci pořád postupují.

Pečovatelka mu dá do pusy jednu tabletu

PEČOVATELKA

vytočeně Okamžitě to spolkněte.

STARÝ MUŽ

Nechci to. Margito, pomoz mi.

Pečovatelka počká, až polkne, jde k pojízdnému stolku, kde má další prášky.

Muž pozoruje pečovatelku se zájmem.

Ta se otáčí, vypadá, jako by se trochu změnila – přichází k němu jako Ruth Blochová

Někoho mi připomínáte. Neviděla jste moji ženu? Odešla ven a už je tam nějak dlouho. Já jí pořád říkám, ať se netoulá venku, když se válčí. Já bych taky válčil, ale mám obrnu v pravé noze, a tak pracuji v kanceláři.

Jste Češka?

RUTH BLOCHOVÁ

Ano, jsem Češka.

STARÝ MUŽ

Křesťanka?

RUTH BLOCHOVÁ

Židovka.

STARÝ MUŽ

Takže nejste Češka.

RUTH BLOCHOVÁ

Vy mě nepoznáváte?

STARÝ MUŽ

Dneska bude pršet. Nevíte, kolikátého je?

RUTH BLOCHOVÁ

15. září 1943

STARÝ MUŽ

A kolik je hodin?

RUTH BLOCHOVÁ

Půl 11. Vy mě nepoznáváte?

STARÝ MUŽ

Někde jsem vás už viděl. Nepotkala jste moji ženu?

RUTH BLOCHOVÁ

Vaše žena je už mrtvá.

STARÝ MUŽ

Lžete, před chvílí šla ven. Doufám, že se brzy vrátí. A co děláte v našem bytě, jak jste se sem dostala, bylo zamčeno.

RUTH BLOCHOVÁ

Prohlédněte si mě.

STARÝ MUŽ

Vy Židi vypadáte každý stejně. Kdo jste?

RUTH BLOCHOVÁ

Ruth Blochová. Vzpomínáte si?

STARÝ MUŽ

Ne.

RUTH BLOCHOVÁ

To vám nevěřím, přemýšlejte.

STARÝ MUŽ

Blochovi bydleli pod námi, ale kde je jim teď konec.

RUTH BLOCHOVÁ

Ano, kde jim je teď konec.

STARÝ MUŽ

To nevím. Kde je má žena?

RUTH BLOCHOVÁ

Je mrtvá stejně jako já, můj muž i naše dcera Ester.

STARÝ MUŽ

Vy jste...

RUTH BLOCHOVÁ

...mrtvá. Už 60 let.

STARÝ MUŽ

Co děláte v našem bytě, víte že setkávání se Židy se trestá? Jděte pryč... my nechceme mít problémy.

RUTH BLOCHOVÁ

Nechcete si už konečně ulehčit vašemu svědomí?

STARÝ MUŽ

Moje žena je mrtvá? Ale ona mi má donést to máslo.

RUTH BLOCHOVÁ

Ruth Blochová.

STARÝ MUŽ

Jo, Blochovi bydleli ve druhém patře, ale už tam nebydlí. Moje žena je mrtvá?

RUTH BLOCHOVÁ

Někdo nás udal.

STARÝ MUŽ

O tom nic nevím... *kašle*

RUTH BLOCHOVÁ

Ale víte...

STARÝ MUŽ

Chci svoje prášky, je mi nějak špatně. Neslyšíte sirénu? Poslední dobou jsou slyšet denně.

RUTH BLOCHOVÁ

sedne si vedle něho na postel

Prášky neodstanete. Proč jste to udělal?

STARÝ MUŽ

Můžete zavřít okno? Je mi zima.

RUTH BLOCHOVÁ

Okna jsou zavřená. Podívejte se mi do očí.

STARÝ MUŽ

Jděte pryč. Co tu chcete?

RUTH BLOCHOVÁ

Přišla jsem se na vás podívat, chtěla jsem vidět, jak dnes vypadáte. Taková troska! (*posměšně*)

STARÝ MUŽ

Vždyť jsem mladý, jen ta noha...

RUTH BLOCHOVÁ

Mladý? Haha. Podívejte se do zrcadla. To jste dopadl, sám v nějakém sanatoriu.

STARÝ MUŽ

Já vám nevěřím, vypadněte z našeho bytu. Kdo jste?

RUTH BLOCHOVÁ

Ruth Blochová, to si vážně nic nepamatujete?

STARÝ MUŽ *vzpomene si*

Blochovi... kam vás odvezli?

RUTH BLOCHOVÁ

Nejprve do Terezína, pak do Osvětimi.

STARÝ MUŽ

Do pracovního tábora...

RUTH BLOCHOVÁ

Jo, pracovní tábor. Manžela poslali rovnou do plynu, dceru někam odvedli. Já musela pracovat, ale asi po měsíci jsem byla tak slabá, že jsem nemohla vstát z postele. Po těle jsem měla samé boláky, kašlala jsem krev, měla jsem hlad...

STARÝ MUŽ

Taky mám hlad. Dal bych si chleba s máslem...

RUTH BLOCHOVÁ

A tak mě poslali taky do plynu. Jako miliony dalších. Kam se koukáte?

STARÝ MUŽ

Ven, dneska je krásně. Chtěl bych jít ven..

RUTH BLOCHOVÁ

Byl jste to vy...

STARÝ MUŽ

Já?

RUTH BLOCHOVÁ

Vy jste napsal to udání.

STARÝ MUŽ

Nevím, o čem to mluvíte. Jsem strašně unavený, chci spát.

RUTH BLOCHOVÁ

Proč jste to udělal? Vždyť my vám nikdy nic neudělali. Vždy jsme se vám snažili pomoci.

STARÝ MUŽ

Nerozumím vám. Margito, kde sakra jsi.

RUTH BLOCHOVÁ

Nechcete si ulevit vašemu svědomí?

STARÝ MUŽ

Vy jste Ruth Blochová? Pořád vypadáte krásně. Byl jsem do vás kdysi zamilovaný...

RUTH BLOCHOVÁ

Já vím.

STARÝ MUŽ

Ale vy jste mě odmítala... Hnusil jsem se vám, protože jsem kulhal.

RUTH BLOCHOVÁ

Byla jsem vdaná. Vždyť to víte.

STARÝ MUŽ

Pche, vdaná, za toho brněnského Židáka.

RUTH BLOCHOVÁ

Milovala jsem ho.

STARÝ MUŽ

A kde je mu teď konec. Chce se mi spát, jděte už. Zdá se mi, že houká siréna. To by byl už druhý nálet tento týden.

RUTH BLOCHOVÁ

Takže jste to udělal jen z ješitnosti?

STARÝ MUŽ

Já jen plnil svoji povinnost uvědomělého občana... Vždy jsem byl uvědomělým občanem...

RUTH BLOCHOVÁ

Uvědomělý občan? Zemřeli kvůli vám lidé, to vám nedochází?

STARÝ MUŽ

Všechno jsem dělal pro národ, rozumíte. Ale to vy Židi nepochopíte, vy jste všechno dělali jen pro vlastní zisk...

RUTH BLOCHOVÁ

Je vám to líto?

STARÝ MUŽ

Co je mi líto?

RUTH BLOCHOVÁ

Spolupracoval jste s gestapem.

STARÝ MUŽ

To se nikdy nikdo neozvěděl. Jaký je rok?

RUTH BLOCHOVÁ

2003.

STARÝ MUŽ

Ne 1943?

RUTH BLOCHOVÁ

Ne, v roce 1943 jste zabil jednu rodinu. Jste už starý. Umíráte.

STARÝ MUŽ

Umírám?

RUTH BLOCHOVÁ

Jo. Litujete toho, co jste tenkrát udělal?

STARÝ MUŽ

Už si nic nepamatuji. Chci jen spát.

kašle

Jaký je dnes den?

Margito??

Já byl uvědomělý občan, dělal jsem to pro dobro všech.

Margito, máš to máslo?

Pomalou usíná

Ruth Blochová pomalu odchází

HLAS

je slyšet pochod vojsk

Vy Židi jste všichni stejní
Povinnost Tvoje povinnost
Osvětim
Plynová komora
Miliony mrtvých
Vrah
Udavač
Sráč
Zabil jste rodinu

Vrací se pečovatelka.

Muž vypadá, že spí, ona jde k němu a měří mu tep, zjišťuje, že zemřel.

KONEC